



**Praxis Iurispatronatus Acquirendi, conseruandiq[ue] illud;
ac amittendi modos breuiter continens**

Viviani, Giuliano

Romae, 1620

Cap. 2. Quomodo iuspatronatus transeat ad hæredes, & quos.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61772](#)

gratia non de iure communi.
Abb. in cap. 1. num. 3. de

præben. per tex. in cap. 3. de
iurepatronatus.

C A P V T S E C V N D V M.

Quomodo iuspatronatus transeat ad
hæredes, & quos.

S U M M A R I V M.

- 1 Iuspatronatus transit ad quoscunque hæredes.
- 2 Nisi ex fundatione transire debeat ad hæredes sanguinis.
- 3 Quod procedit etiam in iurepatronatus sepulchri.
- 4 Fundator si sibi soli reseruavit iuspatronatus, ad alios illud non transmittit.
- 5 Idem si sibi, & descenditibus masculis reseruavit.
- 6 Iuspatronatus transferri potest in praividicium vocatorum.
- 7 Nisi competit tantum illis de parentela.
- 8 Et tunc non comprehenditur adoptivus.
- 9 Iuspatronatus si sit reservatum extraneo, eius hæredes erunt patroni.

- 10 Patre ob delictum spoliato iurepatronatus, remanet etiam filius priuatus.
- 11 Iuspatronatus transit ad masculos, & feminas secundum communem.
- 12 Mulieres exclusive ab hereditate paterna non succedunt in iurepatronatus.
- 13 Quod etiam in monialibus dotatis procedit.
- 14 Hæres uniuersalis succedit in iurepatronatus, licet alij adhuc hæredes particulares.
- 15 Filius nolens adire hereditatem patris, perdit iuspatronatus.
- 16 Idem est in emphiteuse recepita pro se, & filijs hæribus.
- 17 Filius exhæredatus non succedit in iurepatronatus.
- 18 Emancipatus si sit hæres succedit in iurepatronatus;
- 19 Item

64 Pars I. Lib. IV. Cap. II.

- 19 Item & bonorum possessor.
- 20 Primogenitus si solus sit
haeres, solus erit patronus.
- 21 Filius adoptivus, & haeres
succedit in iurepatronatus.
- 22 Religiosus si succedat in
iurepatronatus, ad monaste-
rium pertinet.
- 23 Illegitimi non succedunt
in iurepatronatus nisi sint ha-
redes.
- 24 Legitimus a Papa si ha-
res sit, succedit in iurepatro-
natus.
- 25 Idem est si illegitimus fiat
religiosus.
- 26 Iuspatronatus non transit
in fideicommissarium.
- 27 Si Trebellianica non sit de-
ducenda.
- 28 Ecclesia fit libera patrono
sine haerede decedente.

IVm supra + dictum sit
iuspatronatus transire
ad alium cum haereditate,
& sic ad haeredes; dicendum
est, quod transit ad haeredes
vniuersales, tam sanguinis,
quam extraneos, & tam ex
testamento, quam ab inter-
stato, ita communiter serua-
tur. Federic. de Senis consil.
225. Card. in dicta Clemen-
tines. num. 6. de iure patro-

nat. Abbas in cap. cum secu-
lum de iurepatronatus. Car-
din. Tuscus pract. conclus.
iuris. littera I. conclus. 610.
& 611. & transit ordine
successu, & gradatim. Car-
din. Tuscus vbi supra con-
clus. 608. secus si in limine
fundationis + cum confensi
Episcopi sit apposita condi-
tio, quod iuspatronatus tran-
seat tantum ad haeredes san-
guinis, etiamsi non sint ha-
redes vniuersales. ita intelli-
gitur Bald. in l. 2. numer. 1.
C. de in ius vocan. Petr. de
Anchar. consil. 81. Quod &
3 in iurepatronatus + sepulchri
procedit. Abb. in cap. penul-
tim. num. 5. de sepult. vt
scilicet ad haeredes sangu-
inis ius sepulchri transeat.
4 Quod + si fondator reserueret
sibi iuspatronatus cum ali-
qua qualitate, qua appareat
voluisse iuspatronatus durare
tempore suo, tunc non tran-
sit ad haeredes, cum sit fa-
uor pro ecclesie libertate.
5 Eadem ratione + si patronus
referuerat iuspatronatus, &
filio suo, eiusq; descendenti-
bus masculis, quod descen-
dentiibus masculis deficien-
tibus ecclesia remanet libera,
cum



cum non extēt vocati in dicto iurepatronatus; quamvis Petr. de Anchar. in conf. 81. contrarium teneat. Po-
test etiam † patronus funda-
tor, & aliis transferre iuspa-
tronatus in alium in præiudi-
cium vocatorum, nisi re-
pugnet pactum appositum
in ipsa fundatione. Calderin.
in conf. 19. de iurepatr.
Card. in dicta Clement. plures.
num. 8. de iurepatronat.
Si autem † iuspatronatus com-
petat tantum illis de paren-
tela fundatoris, tunc vnuſ de
parentela non potest illud re-
nunciare extraneo. Card. in
confil. 48. quo caſu † si quis
per adoptionem fiat de pa-
rentela, nunquam tamen
erit patronus, quia in dispo-
ſitione hominis, appellatione
filij non venit adoptiuſ. Jo.
And. in addit. ad Specul. in
tit. de ſuccesſ. ab intefſ. in
fine litteræ E, & quia verba
debent intelligi naturaliter
& proprie, non ciuiliter, &
ſicte. I. vlt. vbi Doct. C. de
his qui ven. ætat. impetr. &
quia ſi aliter verum eſſet,
nunquam parentela extin-
gueretur in præiudicium ec-
clesiæ, quamvis contrarium

Praxis Iurispatron.

teneat Lambert. de iurepa-
tron. lib. 1. par. 2. quæſt. 2.
artic. 9. nume. 12. Quod ſi
quis † fundet Ecclesiā, &
coſtituat patronos extraneos,
hæredes patronorum erunt
patroni, non ipſe fundator,
vel eius hæres. Calderin. co-
ſil. 5. de iurepatron. Si au-
tem † patronus ob delictum
priuetur iurepatronatus, fi-
liuſ etiā priuatus erit, quia
cum eo caſu filius non ſit hæ-
res patris, & iuspatronatus
non tranſit in filium, vt fi-
lium; ſed in filium hære-
dem, quia hæredem; ceſſan-
te dicta qualitate ceſſat eius
effectus dictæ ſucceſſionis.
Cardin. in Clement. plures.
numero 8. de iurepatronatus.
I quod † iuspatronatus eſt tran-
ſitorium tam ad feminas, quā
ad masculos. Abb. in cap. 1.
num. 3. & in cap. cum ſæcu-
lum num. 4. de iurepat. Car-
din. in dicta Clement. plures
num. 6. de iurepatr. & ita
eſt communis opinio, dum-
modo femina hæreditati non
renunciasset: & ideo † mulie-
res maritatæ à statuto exclu-
ſæ ab hæreditate paterna non
ſuccedunt in iurepatrona-
tus, cum fratribus. Petrus de

E An-

66 Pars I. Lib. IV. Cap II.

Ancharan. in Clement. plures col. 2. de iurepatr. Card. in Rubr. de iurepatron. q. 8.
 13 quod † & in monialibus dotatis procedit. vide Felinum in cap. ecclesia Sanctæ Mariæ. num. 78. de constitution. Quod si decedat patronus reliquo hærede vniuersali, & alio instituto in re certa,
 14 iuspatronatus † transit tantum ad hæredem vniuersalem, per doctrinam Ioan. And. in cap. cum sæculum de iurepatron. Cardin. in dicta Rubr. de iurepatron. quæst. 8. facit Bart. in l. vt iusurandi. §. si liberi versiculo secundum dubium est. ff. de oper. lib. quamvis Feder. de Senis in conf. 225.
 15 steneat contrarium. Quod † si filius nolit hæreditatem patris, vel extraneus, immo eam repudiet, non succedit, nec etiam in iurepatron. Cardin. in dicta Rubr. quæst. 8. in fine. Abb. num. 5. & alij in cap. cum sæculum de iurepatron. Quod etiam † est in emphyteusi recepta pro se, & filijs hæredibus, qui si non sint hæredes non succidunt in emphyteusi; & tunc iuspatronatus transit ad eos, qui sunt hæredes, vt per Lam-

bertin. vbi supra artic. 18.
 17 Idem † si filius est legitimè exhaeredatus, nō habebit iuspatronatus, quia non est hæres. Emancipatus autem filius † si sit hæres succedit in iurepatronatus. facit dictum lafonis in l. 2. C. de iure emphyteut. num. 226. & 227. Item 19 & bonorum † possessor succedit in iurepatronatus, cum sit vt hæres. §. quos autem Inst. de bon. possess. Lambert. vbi supra art. 24. & si sit legitimæ consuetudo, quod solus primogenitus succedat in hæreditate paterna, is solus erit patronus, alij sui fratres non. Ioan. Andr. in cap. ex insinuatione de iurepatronatus, & ibi Cardin. & Abb. Quod 21 si filius † sit adoptius, & sit hæres, succedit in iurepatronatus, cum sit hæres. Abb. in cap. tanta, qui fil. sint legitimæ. num. 9. Et si patronus efficiatur † per professionem Religiosus, Monasterium succedit in iurepatronatus, quia Monasterium habetur loco filij. cap. in præsentia de probation. & habetur loco hæredis. Abb. nu. 74. & 75. Card. & alij in dicto cap. in præsentia: quod procedit etiam in præ-



præiudicium legitimorum
successorum ad notatā per Ar-
chid. in cap. vnico de iure-
patron. lib. 6. & Cardin.in.
Clement. plures. quæst.8. de
23 iurepatron. Illegitimi autem
non succedunt patri, vel ma-
tri in iurepatronatus, nisi sint
illorum hæredes, & hoc quo-
modo, & quando sit, plene
ponitur per Præpos. in repet.
cap. per venerabilem. S. quod
autem col. 44. Qui filij sint
legitimi. Rocch. de Curte
de iurepatronatus verbo com-
petens alicui. quæst. 2. princ.
vbi ait tales illegitimos nullo
modo succedere in iurepatro-
natus competente illis de pa-
24 rentela. Legitimatus † autem
à Papa, vel à dependentibus
ab eo succedit in iurepatro-
natus, cum hæreditate; legit-
imatus etiam à Principe sæcu-
lari secundum veriorem opini-
onem succedit in iurepatro-
natus, vt Præposit. & Rocch.
vbi supra, & late Lambertin.
vbi supra art. 29. vide Card.
Tuscum vbi sup. conclus. 609.
25 & ideo † si illegitimus per
professionem fiat Religiosus,
fit legitimus, & succedit cum
fratribus in hæreditate pa-
terna, & in iurepatronatus,

sicut enim naturalis oblatus
Curiæ Principis sæcularis fit
legitimus. S. vlt. Inst. de nupt.
ita est etiam, si offeratur Cu-
riæ æterni Principis, ingre-
diendo Religionem. ita Bald.
in lect. in l. 1. C. de sacrosan-
eccles. Ex ingressu enim Reli-
gionis tollitur omnis macula.
cap. non liceat. 19. q. 3. & ibi
gloss. legitimi autem nati ex
illegitimis succedunt in iure-
patronat. Ant. de Butr. conf.
29. & Petr. de Anchar. conf.
355. & Rocchus vbi supra.
26 Quod iuspatronatus † non
transit in fideicommissarium,
cui restituta sit hæreditas; sed
remanet poenes hæredem.
per l. quia perinde. ff. ad tre-
bell. inducendo, vt ibi. Alex.
iuncta l. quamuis. ff. ad trebel.
& l. familiaria, & l. seq. ff. de
Relig. & sumpt. fun. ita Bart.
in dicta l. quia perinde. Castr.
& alij, de communi. Rocch.
de Curte de iurepatronatus
verbo ipse, vel is, à quo. q. 9.
de communi. Marcus Anto-
nius Peregrinus in tractatu
de fideicommissis. art. 6. num.
37. etiamsi tota sit hæredi-
27 tas restituta. Si autem † fidei-
commissum sit factum ecclæ-
siæ, quo casu non detrahitur

trebellianica. Tiraquell.de priuileg. piæ causæ priuil. 27. vel quando à testatore trebellianicæ deductio est prohibita, tunc iuspatronatus transit in fideicommissarium. Lambertin. vbi supra artic. 35. Si 28 autem † patronus moriatur absque hærede, vel ex testa-

mento, vel ab intestato, tunc ecclesia remanet libera. Abb. in cap. 1. num. 10. de elect. sunt tamen aliqui, qui dicunt hoc casu succedere Fiscum in hereditate. l. 1. C. vnde vir. & vxor. ergo & in iurepatronatus succedit, de quo infra videbimus.

C A P V T T E R T I V M.

Quomodo iuspatronatus transferatur ex permutatione.

S V M M A R I V M.

- 1 *Iuspatronatus transfertur per permutationem.*
- 2 *In permutatione iurispatronatus quando requiratur consensus Episcopi.*
- 3 *Iuspatronatus de per se consideratum non potest permutari.*

¶ **T**RANSIT ETIAM IUSPATRONATUS † DE VNO IN ALIUM PER PERMUTATIONEM; LAICUS Tamen non potest permutare iuspatronatus, cum ecclesia accipiendo aliam ecclesiam, nisi quando laicus habet communionem in iurepatronatus

cum ecclesia. Archidiac. in c. vnico col. 2. de iurepat. lib. 6. tunc enim ratione communionis fit permutatio etiam sine consensu Episcopi. Patroni autem diuersarum ecclesiarum possunt permutare iuspatronatus inter se. Doct. in Rubr. & in cap. cum seculum de iurepatronatus. clement. plures. vbi glos. in verb. libere. de iurepat. Nec requiritur consensus Episcopi, quando fit permutatio cū ecclesia. dicto cap. vnico de iurepatronat. lib. 6. quando autem fit permutatio iurispatronatus inter laicos, requiritur consensus Episcopi. Rocc. de